

AASTAST 1926

HUGO TREFFNERI GÜMNAASIUM

JUUNI 2020

MILLANG

KAHEKSATEISTKÜMNES LINNAOSA

SIRELY VERI
peatoimetaja

Käes on suvi, mis toob endaga kaasa järjekordse kooliaasta lõpu ning kauaoodatud valged ööd. On kätte jõudnud aeg, mil koolimajast möödudes heidavad õpilased vaid kiire pilgu esiuksesse ning jätkavad pikemalt peatumata oma teed. Olgugi et jätame koolimaja mõneks kuuks selja taha, ei ole koolielust ja -mõttest pääsuka suvekuudel. Enne treffneristiks saamist oli Tartu kesklinnas seiklemine märksa lihtsam, kuid nüüd ei möödu kordagi, mil mu pilk ei peatuks mõnel kohviku õueterrassil istuval või peatuses bussi ootaval kooliõel või -vennal. Kui aga tähelepanelikult ka meedias või kirjutistes eesti kirjanike, teadlaste, muusikute ja muude tegijate seas veidi ringi uudistada, võib märgata mitmeid oma ala meistreid, kes kunagi kõik ühist koolipinki nühkinud on. Ehk on sel üllataval nähtusel aga mõistetlik seletus: Treffoonia juured ulatuvad suisa üheksateistkümn-

nendasse sajandisse ning ka täna kirjutame uhkelt edasi ühist paksu ajalooramatut. Kipun alata sa unustama, kui pikk ja huvitav lugu meie koolil jutustada on, olgugi et sajad raamitud mälestuspildid koridorides seda mulle igal koolipäeval meenutada püüavad. Mälestusi ja tänapäevast koolielu silmitsedes võib Treffnerit pidada aga omaette tillukeseks linnaosaks. Koridoridest moodustuvad teed, millel autode asemel vuravad tundi ruttavad õpilased; rae-koda koosneb juhtkonna tööruumidest ning klassid on erisugused ehitised. Mööda koridore sammudes viivad kõik teed aatriumis - Treffneri „kesklinna”, kuhu vahe- ehk tiptundidel kogunevad kümned linnakodanikud. Ilmselt ongi Treffoonia linnaosa suurim tõmbenumber sealne kogukond, kus leidub igasuguseid erinevaid inimtüüpe: agaraid töomesilasi, laisku loodreid, pea nähtamatut halli massi, nipsakaid

turumutte, loodushoidjaid, tehnoloogide, geeniuseid ja pilvedes looklevaid loomeinimesi. Olemas on ka usundid, sport, kunst, kirjandus, infotehnoloogia, filosoofia ja muu, mida hing vaid ihkab. Kui käekell näitab tunni algust, on „kesklinn” taas inimtühi, kui välja arvata mõni unimüts või seltskond, kes oma juttudega alles poole peale jõudnud on. Päev õhtusse jõudnud, suundub suurem osa kodanikke koju või tegeleb armsaks saanud hobidega, küllaltki mitmed veedavad veel „linnas” aega või lõpetavad koolitükke. Viimaks suunduvad aga kõik kodudesse ja puhkavad välja, et siis peagi päikesetõusul taas tööle asuda. Nõnda tegutsetakse septembris maikuuni, kuni viimaks jõuab kätte kauaoodatud puhkus, mil kõik suunduvad „linnast välja”. Nagu on öelnud Mari Kalkun: „Huvitav oli kogu see Treffneri maailm küll, justkui väike eelülikool.”

TOIMETUS

Anita Algu
Mari Lepp
Anne-Liisa Maasik
Aadi Parhomenko
Juhan Pikamäe
Aurora Ruus
Elo Saal
Johannes Sarapuu
Liisbet Teemaa
Sirely Veri

KEELETÖIMETUS

Markus Laanoja
Lulu Vase
Sirely Veri

JUHENDAJA

Age Salo

PEATOIMETAJA

Sirely Veri

KÜLJENDUS

Anette Habanen
Mari Lepp
Ela Lõhmu
Elo Saal

KAANEPILT

Mari Lepp
Annabel Philips
Elo Saal
Sirely Veri

HUGO KIIDAB:

Vapraid abituriente, kes distant-sõppest hoolimata sooritavad riigeksameid.

MAURUS LAIDAB:

õpetajaid, kes tegelevad koolitöödega une arvelt.

ÕNNITLEME:

Eve Paap	03.06
Jaan Paaver	03.06
Ott Ojaveer	10.06
Age Salo	17.06
Raimond Lepiste	20.06

TEISTSUGUNE MÄLUMÄNG

AADI PARHOMENKO

8. aprillil toimus neljandat korda Tartu gümnaasiumide kirjanduslik mälumäng (KIMM), mille toimumiskohaks oli seekord meie kooli aula asemel Zoomi keskkond. Minul oli õnn olla ühes meie kooli esindavas võistkonnas. Minu võistkond aga ei võitnud, võit läks teist aastat järjest meie kooli võistkonnale Spordiselts „Jõud”, aga ometi sain näidata oma kirjandusalaseid teadmisi praegusele ajale omasel viisil.

Tulised sosistades peetud vaidlused, õige vastuse kogemata liiga valjusti ütlemine, higistavad peopesad, viimasel hetkel enne vastuste lehtede ärakorjamist muudetud vastused – midagi sellist seekord polnud. Selle asemel avasin kell 12 ühe lingi ja olingi mälumängul kohal. Korraldaja tutvustas enam kui poole sajale gümnaasiumiõpilasest kirjandushuvilisele esmalt mälumängu korraldust ja siis saadeti iga võistkond oma „laua”

taha, milleks oli Zoomi breakout room, arutlema ja küsimustele vastama. Küsimused olid esitatud Google Formsis, kus neile ka vastati. Toimus neli vooru

Üritusele oli iseloomulik ka üks kurioosum. Nimelt asetus kõige rohkem punkte saanud võistkond, mis koosnes Treffneri õpetajatest, viimasele kohale.

(igaühes kuus küsimust) ja pärast igit vooru tõsteti kõik mängijad taas üldisesse kõnnesse, kus loeti ette ning ka kommenteeriti möödunud vooru õigeid vastuseid.

Kuna niimoodi enda kodus arvuti taga istumine tekitab pea igaühes tahtmise Google'i abi kasutada, siis lisaks ausõna peale tehtud kokkuleppele, mis välistas kõrvalise abi kasutamise, olid küsimused tehtud selliselt, et vastust oleks olnud raske internetist paari minutiga leida. Kuid sellest hoolimata oleks

mõnel korral guugeldamisest natukene abi olnud, aga vähemalt meie suutsime sellele kiutsusele vastu panna.

Küsimused olid igati mälumängulikud ja mõnel juhul ka inspireeritud praegusest olukorrast maailmas. Oli nii pilte kui ka karikatuure, millel olemaid kirjanikke-luuletajaid pidi ära tundma. Meil lasti kuulata ka paar laulu, mille sõnade autorit pidi teadma. Kõige nõrgemad olid õpilaste teadmised uuema kirjanduse alal, näiteks ei tundnud keegi ära üht Andrus Kase-maa luuletust.

Üritusele oli iseloomulik ka üks kurioosum. Nimelt asetus kõige rohkem punkte saanud võistkond, mis koosnes Treffneri õpetajatest, viimasele kohale.

Kõige nõrgemad olid õpilaste teadmised uuema kirjanduse alal, näiteks ei tundnud keegi ära üht Andrus Kasemaa luuletust.

OTT OJAVEER LÖPPEVAST KOOLIAASTAST JA UUTEST VÄLJAKUTSETEST

ANITA ALGUS

Tänavune õppeaasta oli meile kõigile eriline ja meelde jääv. Võtsin ühendust Ott Ojaveeriga, et tänavusele kooliaastale ka juhtkonna kommentaare küsida ja uurida, mis meid pärast kosutavat suvepuhkust ees ootab.

Alustades õppeaasta algusest, siis mida Te augustikuus sellelt õppeaastalt ootasite?

Arvasin, et tuleb Treffnerile tavapärase õppeaasta - see tähendab palju ettevõtmisi ja head koostööd õpilaste ja õpetajate vahel, mille krooniks on õpilaste head tulemused ja mõlemapoolne rahulolu. Augustikuus 2019 seadsime oma õppeaasta tegevused aastaplaani ja kalendrisse ning kooliaasta võiski alata. 10. klasside õpilased vajasid sügisel enam hoolt, et neid koolieluga harjutada. Selle õppeaasta alguses oli meie hulgas varasemast enam uusi õpetajaid, kes igaüks andis oma värskendava panuse. Ootasid häid arutelusid klassivanemate ümarlaualt ja head koostööd õpilaskoguga. Siinkohal tahan tunnustada klassivanemaid ja õpilaskogu juhte - minu ootused täitusid! Ootasid, et meie õpilased saavad särada nii üleriigilistel kui rahvusvahelistel konkurssidel ja olümpiaadidel, kuid nagu tänaseks on teada, viirusepuhang ei võimaldanud paljusid võistlusi korraldada. Selleks suveks oli plaanitud SA Archimedese rahastusel 10-ne õpetaja 1-2 nädalased väliskoolitused. Tänaseks on teada, et 90% neist jääb kindlasti

ära, aga võimalik, et ka kõik. Vast saame need tegevused edasi lükata uude õppeaastasse.

Muidugi jäävad meile kõigile 2019/2020 õppeaastast enim meelde SARS-CoV-2 pandeemia, koduõpe, kiirguseksperdi külastus ja uste lukustamine, kuid mis võiks olla midagi positiivset, mis meile kõigile sellest õppeaastast meelde jääb?

Tahaks uskuda, et meelde jääbki ikka vaid hea, sest elus ei ole mõtet keskenduda negatiivsusele ja seda endaga kaasas kanda. Ei saa eitada,

“

Tahaks uskuda, et meelde jääbki ikka vaid hea, sest elus ei ole mõtet keskenduda negatiivsusele ja seda endaga kaasas kanda.

et õppeaasta, mis lõppes distant-sõppel, jääb meile kõigile meelde erakordsena, sest see oli ootamatu ja kohaneda tuli kiiresti. Aga loomulikult, kellele jääb rohkem meelde sotsiaalmeedias laineid löönud teemad, kellele koolis tehtav pühendunud töö. Oleme pidanud tähtsaks, et Treffneri haridus pole

pelgalt tundides toimuv õppetöö, vaid ka kõik sinna juurde kuuluv, nagu huviharidus, õpilasüritused, õppekäigud, konverentsid ja loengud. Küsimuses sisalduvale ühele seigale aga vastan endiselt nii: mulle oli kiirguse lektori jutust päris mitmeid asju, mida kõrva taha panna ja millest kriitiliselt edasi mõelda. Vastukaaluna - usutavasti oli koolis ka väga mitmeid lektoreid, kes meeldisid - kas siis rahvusvahelise mainega rahandusspetsialist, kooli vilistlane Andres Sutt, kirjanik Valdur Mikita, geoloog Erik Puura või geeniteadlane Lili Milani... Edaspidi proovimegi koos õpilastega leida lektoriks just selliseid inimesi, kelle loengutes osalemist kannustab eeskätt kõigi õpilaste huvi.

Üldiselt on koolis see aasta ikkagi hästi läinud, me kõik oleme tööd teinud südamega ning selle keerulise olukorraga, alates märtsi keskpaigast, päris hästi kohanenud. Olen õpilaste õppetöösse suhtumise ja õpitulemustega rahul ning see ongi peamine.

Kui valmis me koolina selleks kriisiks olime? Kui valmis oli maailm selliseks kriisiks, Euroopa Liit, või Eesti? Ilmselt mitte kuidagi. Kriisid tulevad tavaliselt nii, et neid keegi oodata ei oska, ja määral, mis on suurem ettearvatust. Kuna oleme munitsipaalkool, mille omanik on Tartu linn, siis olukordades, mis on koolile ootamatud ja mis väljuvad meie igapäeva-tegevuse raamidest, annab korraldused kooli omanik, ehk Tartu linn. Tartu linn peab neid andes lähtuma Vabariigi Valitsuse ja Riigikogu õigusaktidest. Meie tegime kriisis koolina seda, millised korraldused neilt saime. Me ei olnud selliseks kriisiks val-

mis, kuid meie kõigi ühiste jõupingutuste toel suutsime selles toime tulla ja õppetöö korraldada nii hästi kui võimalik. Olen tänulik kõikidele õpetajatele ja õpilastele koostöise tegutsemise eest, mis avaldus ka distantsõppe perioodil. See, et me oleme pidanud kaua aega teineteisest eemal olema, jätab kahtlemata oma jälje. Kuidas sedalaadi liikumispiirangud muudavad (noori) inimesi, seda näitab aeg. Küll aga loodan, et me kohaneme uue olukorraga hästi.

Enamik teadlasi on hetkel seisukohal, et SARS-CoV-2 viirusepuhangul tuleb nii teine kui ka kolmas pandeemia laine. Kui teine laine peaks tulema sügisel, siis kas meil on oodata järjekordset koduõppeperioodi?

Jah, siis peame olema valmis ka uueks koduõppe-perioodiks.

Mida Te ootate katsete uudsust arvestades järgmise aasta kümnendikest?

Sellel aastal on ka 9. klasside õpi-

“ Loodan väga, et uued kümnendikud on ettevõtlikud, empaatilised ja tunnevad ise treffneristiks olemisest rõõmu ning et neilt kiirgub seda rõõmu ka teistele.

lased viirusepuhangust mõjutatuna väga keerulises olukorras. Ei saadud viia läbi lahtiste uste päevi ja toimusid ainult e-testid, seda kahes õppeaines - matemaatikas ja eesti keeles. Õpilaskandidaadid tegid seda valdavalt oma kodudes. Neil, kel internetiühendus ebastabiilne, said testi teha koolides, seda võimalust kasutas Tartu ühiskatsetel osalejatest natuke üle 50-ne õpilase. Mina isiklikult ei poolda 10. klassi vastuvõtuks e-teste, kuid sel aastal peale nende ühtegi paremat võimalust ka polnud. Pidime loobuma loodusainete testi tegemisest, kuna füüsika ja keemia ei ole kerged ained ja põhikoolis on õpilased neid aineid väga vähe aega saanud õppida. On ütlematagi selge, et kõik õpilased ei omanda õppeaineid distantsõppe vormis ühemäära edukalt. Seega 10. klassi vastuvõtul lähevad arvesse kahe testi tulemused. Samaväärselt olulistena vaatame 9. klassi tunningust ja toimub silmast-silma vestlus koolimajas. Loodame selliselt toimetades saada siiski kooli õpilased, kes tõesti tahavad meie koolis õppida, kes tahavad pingutada ja esindada kooli kõikvõimalikel ainekonkurssidel, olümpiaadidel ja võistlustel – ühesõnaga, kelle jaoks Treffner ongi parim valik. Loodan väga, et uued kümnendikud on ettevõtlikud, empaatilised ja tunnevad ise treffneristiks olemisest rõõmu ning et neilt kiirgub seda rõõmu ka teistele.

Kuidas kogu õppeaasta Teid inimesena õpetanud on ja milliseid muutuseid Te kooliperes näete?

On õpetanud seda, et tähtsaimaks oskuseks on muutustega toime tulla ja uutes olukordades meelerahu säilitada. Kõik plaanid ja kokkulepped, mis ettevaatavalt tehakse, on head, kuid nagu näi-

tas see õppeaasta, peame samavõrd valmis olema neid kardinaalselt muutma. Sellist kogemust pole meil veel olnud. Me pidime kõik tulema toime olukorras kus meist keegi varem pole olnud. Me ei teadnud, ega tea tegelikult

“

Kosutavat suvepuhkust ja rõõmsat meelt. Kõikidesse kodudesse head tervist.

ka täna, kui kaua viiruselevikust tingitud olukord kestab ja millisel määral mõjutab see koolitööd. Aga toime peame tulema, teist teed ei ole. See valmidus tulla toime määramatusega on nüüdsest palju parem kui mõned kuud tagasi.

Kas ja kuidas olete Te arvestanud järgmise õppeaasta planeerimisel viimase kahe kuu aukude silumisega?

Praegu selle peale veel pole mõelnud, sest enne peab olemasoleva õppeaastaga lõpule jõudma. Küll aga oleme arvestanud, et mõningaid tekkinud lünki õppetöös püüame sügisel siluda. Millistel klassidel ja millistes õppeainetes täpsemalt, see selgub juunikuus.

Kas Te soovite kooliperelle midagi ilusat öelda kooliaasta lõpu puhul?

Kosutavat suvepuhkust ja rõõmsat meelt. Kõikidesse kodudesse head tervist.

KES ON MARIE GLORIA RAAL?

ANITA ALGUS

Marie Gloria on sõbralik ja äärmiselt loov tüdruk A-klasist, kes sattus Treffnerisse Elva Gümnaasiumist.

Miks Sa just HTG-sse otsustasid tulla?

Siin tundus olevat mõnus õhkkond ning väga ägedad inimesed, nüüd tean, et see on tõsi. Samuti paljud sõbrad soovitasid ja kutsusid. Lisaks 10 minutit mäest alla kõndida on lihtsam, kui iga hommik Elvasse kooli sõita.

Oled iseloomult suhteliselt humanitaarne, miks Sa reaalsuuna valisid?

Poolnaljaga ma tahaks vastata, sest reaalsuunas ei ole usundiõpetust. Enne kui jõudsin humanitaarsuunda kaaluma hakata, olin juba Treffnerisse vastu võetud. Reaalsuunda tulek tundus loomulik. Nagu enamik treffneriste olin ka mina põhikoolis kõikides ainetes tugev või keskmisest tugevam ja kõik juba kuidagi eeldasid, et kui ma Treffnerisse kandideerin, siis ikka reaalsuunda. Minu huvi matemaatika ja keemia vastu toetas samuti seda otsust. Ma tegelikult tunnen, et ma saan kõikidest ainetest midagi juurde ja minu jaoks ei oma suund erilist tähtsust. Ma olen täiesti kindel, et kui ma oleks läinud hoopis humanitaar- või loodussuunda, siis mulle oleks ka seal meeldinud.

Milline õpetaja Sulle kõige sümpaatsem on?

Kõik õpetajad, kellega ma kokku puutunud olen, on siiani väga süm-

paatsed olnud. Kõige sümpaatsem on minu jaoks õpetaja Ehtel Timak. Ta on nii tore ja armas.

Millega sa vabal ajal tegeled?

Enne karantiini käisin trennis ja muusikakoolis, töötasin Elvas väikeste laste iluvõimlemistreenerina. Nüüd tantsin kodus ja vaatan kassiga tõtt, see tähendab, et teeme pilgutamisvõistlust. Tema võib kahjuks iga kord. Ühtlasi on viimaste kuudega saanud mu igapäevaseks harrastuseks uinakud, varasemalt olid uinakud peamiselt nädalavahetuste lõbud.

Kes või mis sinust elukutselt saab?

Hetkel on sellele küsimusele väga raske vastata, olen mõelnud, et võiks edasi arhitektuuri õppima minna, sest „Simsis” majade ehitamine ja joonestamine on imelised viisid vaba aja sisustamiseks. Teisest küljest, kui ma veel 6 kursust õpetaja Siim Oksa füüsikatundides käin, võib minust vabalt automehaanik saada.

Kui palju aknaid Treffneris on?

Väga palju ja mul on hea meel selle üle.

Üks pingviin astub uksest sisse ja kannab sombreerot. Mida ta ütleb ja miks ta siin on?

Ta ütleb: „*Just smile and wave, boys, smile and wave.*”

Ta on siin, sest etiketi kursusel on vaja demonstreerida, milline näeb välja sabakuub ning tervitamise õppimiseks pidid kõik kaasa võtma peakatte.

FOTO: ERAKOGU

Mis on su lemmik gondate jam?

Kõik, mille järgi emaga koos autos jämmida saab on imeline.

ABBA „*Dancing Queen*” on hea näide.

Üks teadmine, mille sellel õppeaastal omandasid?

Resonants on nähtus, kus väliste mõju sageduse kokkulangemisel süsteemi vabavõnke sagedusega suureneb süsteemi amplituud, ja Džohhar Dudajev suri 1996.

Kuidas Sa võtaksid kokku selle kooliaasta?

Kindlasti mitte see, mida ma ootasin. Esimene pool aastast ületas mu ootused väga kõvasti. Teine pool aastast on olnud väga omapärane, kindlasti meelde jääv mitmetel põhjustel. Ma arvan, et kui see kooliaasta oleks tähtkuju, siis ta oleks kindlasti Kaksikud.

UUE HOOGA SEPTEMBRIKUUS MIDA KUJUTASID ENDAST ONLINE- KATSED?

ANITA ALGUS

18. mail toimusid viie kooli katsed esmakordsel online'is SARS-CoV-2 viiruse poolt põhjustatud pandeemia tõttu ning katsete netipõhisus on tekitanud väga palju vastuolulisi arvamusi. Siiski otsustati meie järgmise õppeaasta rebased EIS-i testide abil valida. Tulevaste rebaste jaoks oli 18. mai kindlasti sama stressirohke kui traditsiooniline katsete päev. Neli 9. klasside õpilast jagavad oma muljeid tänavustest ühiskatsetest.

Mida Sa hommikul enne katseid tegid?

Alo: „Hommik oli mul suhteliselt tavaline. Ainuke erinevus oli selles, et ma lasin emal omale putru teha. See ei pruugi kõlada veidralt, kuid minu jaoks see nii on, sest ma jäles-tan putru. Säärast hommikusööki palusin aga seetõttu, et ma teadsin, et see on mu keha jaoks stabiil-seim toit. Ma lõpuks valasin selle WC-potist alla.”

Annabel: „Ärkasin umbes tunnike varem ja kordasin veidi matemaatika valemeid. Süüa ei jõudnud, sest olin päris närvis.”

Maria: „Teadagi pole hea enne katseid üle mõelda või õppida. Ärkasin tund aega enne katseid, jõin üpris palju vett ja sõin väheke. Üritasin sotsiaalmeedias olles oma mõtteid katsetelt eemale juhtida ning muud

erilist ma ette ei võtnudki.”

Triin: „Võtsin katseid kui võimalust proovida ja ise luua tee enda tulevikuks, seega hommikul seadsin fookuse kordamisele, ent jõudsin ka ühele virtuaalsele koosolekule, mis oli hea vahepaus.”

Kui palju ja kuidas valmistusid?

Alo: „Matemaatika testiks valmistusin laupäeval. Ma lahendasin siis kolme lehekülje jagu ülesandeid. Pühapäeval tegin kaks tundi EIS-i eesti keele teste, mille oli õpetaja üles laadinud.

Annabel: „Valmistunud olen terve kuduõppel olemise aja. Olen palju paremini saanud matemaatikast aru, sest mu sõbranna on imeline õpetaja ja eesti keelega pole mul kunagi raskusi olnud. Suurem valmistumine algas siiski nädal enne katseid, mil kordasin iseseisvalt ja sõbrannaga aga samas ka õpetajaga. Proovitest EIS-i keskkonnas oli väga suureks abiks, seal oli hea matemaatikat õppida.”

Maria: „Ma valmistusin katseteks küll üsna korralikult, ent oleksin ehk pidanud veidi rohkem õppima. Proovisin korrata peamiselt neid teemasid ja ülesandeid, mis harjutamise käigus just kõige paremini ei läinud. Seega valmistusin katseteks küll, ent alati võiks ju veidike rohkem kui piisavalt.”

Triin: „Valmistumine on tegelikult protsess, mis on toimunud juba lasteaiast - pidev õppimine, teadmiste täiendamine ja areng. Seega olen kõigeiks valmistunud üsna suure

osa oma elust, ent loomulikult kuulub sinna juurde ka kõige kordamine ja lisainformatsiooni otsimine.”

Mis Sind enim katsete juures häiris?

Alo: „Katsete juures häiris mind EISi keskkond. See on segane ja tekitab minus ebakindlust. Seda kolmel põhjusel:

Esiteks on seal segased alalehed, umbes nagu Eesti Õpilasesinduste Liidu kodulehel.

Teiseks, miks peab inimene ootama kella 10-ni, et oma isikut tõendada. Ma tahaks enne enda isiku ära tõendada, sest siis ma saaksin kl 10 juba lahendamist alustada.

Kolmandaks, miks pole EIS rakendus nagu näiteks ID kaardi Digi-Docs. Kodus ma sain EIS-i sisse logida ainult Chrome-is, koolis sain ma seda teha ainult Firefoxis.”

(Alo logis sisse ID-kaardiga ja tegi katseid koolis)

Annabel: „Häiris see, et ei saanud ise oma kahte tundi planeerida. Mõlema testi jaoks oli võrdselt aega. Eesti keele testi teha oli isegi üsna hea, aga matemaatika test tundus olevat võimatu. 12 ülesannet 60 minutiga. Seda enam, et ülesanded olid mahukad ja vajasisid palju mõtlemist ja arvutamist. Minu jaoks oli see imelik, et eesti keele testis oli 4 ülesannet ja nende lahendamiseks 60 min, sest minul isiklikult jäi sellest pool aega üle. Kuid matemaatika testis jäi aega puudu, polnud isegi aega järele mõelda, kõik käis pigem kiiruse, kui teadmiste peale.”

Maria: „Mulle meeldib tavalis-

selt pärast ülesannete lahendamist need igaks juhuks üle kontrollida, et vältida rumalate vigade tekkimist. Seda võimalust sel aastal aga ei olnud. Kui olin ülesande ära lahendanud ja üle vaadanud, pidin liikuma edasi järgmiste juurde. Ei olnud võimalik minna tagasi eelmiste juurde, et parandada lahenduskaiku või lihtsalt kõik uuesti üle kontrollida. Kui tavapäraselt on see võimalik, siis selle aasta erikatsete puhul oligi lõpliku ülevaate tegemise võimaluse puudumine minu jaoks kõige häirivam.

Triin: „Katsete juures oli palju häid asju, kuid ka neid, mida tulevikus paremini teha. Ühe osana tooksin välja selle, et ülesanded võivad olla küll suurepärase sisuga, aga kui keskkond ei suuda neid hea Interneti puhul ära laadida mõistliku aja jooksul, võib fookus olla kergete kaduma.“

Mis oli Su lemmikküsimus katsetelt?

Alo: „Lemmikküsimust ei leidnud, aga mulle meeldis vanu ma-

temaatikaülesandeid ja teemasid uuesti läbida.“

Annabel: „Mulle meeldis eesti keele ülesanne, kus pidi valima kolme sõna seast, milline neist on valesti kirjutatud.“

Maria: „„Kas soovid testi sooritamise lõpetada?““

Triin: „Lemmikküsimusi oli mitmeid, kuid tooksin välja katsete suure plussi - elulised ja loogilised küsimused, mis sidusid teadmised ka päris eluga.“

Kas arvad, et katseid traditsiooniliselt sooritada oleks olnud lihtsam?

Alo: „Ma arvan, et katseid traditsiooniliselt sooritada oleks olnud sama raske. Traditsioonilised katsed on pikemad ja seega vajavad pidevat keskendumist, mis on minu jaoks raske. Samas EIS-is ei saanud eelmiste ülesannete juurde tagasi minna ning mõlemaid aineid sai teha vaid tunni ulatuses. See on halb, sest paljudel jäi eesti keeles 15 minutit aega üle, aga matemaatikas 15 minutit puudu.“

Annabel: „Arvan, et traditsioonilisel viisil oleks katsete sooritamine raskem olnud.“

Maria: „Ma ei ole päris kindel, sest arvan, et see sõltub inimesest. Ühelt küljelt on tavakatsete puhul pinget suurem ja sooritajat ümbritseb suur rahvamass, mis ei tee olukorda põrmugi lihtsamaks. Teisalt on siis võimalik oma töökaiku hõlpsamini kontrollida. Samas on kodus lahendamise puhul pinget vähem ja võimalik üksikeskesel täielikult tööle keskenduda, ent süsteem on veidi uudsem ja keerukam. Igal juhul oli see huvitav kogemus.“

Triin: „Hetkeolukord on Eestis ja maailmas esmakordne, seega pigem keskenduksin hea meelega innovaatilistele lahendustele.“

Kas tunned, et antud katsete korraldus pigem aitas kaasa Su esimese valiku kooli sisesaamisele või pigem mitte?

Annabel: „Ma tunnen, et tegelikult aitas see katsete korraldus

Kuvatõmmis HITSA kodulehelt

HETKEL OLULINE
Sisseastumistest on lõppenud. Toimub hindamine.

EISI kasutajateugi:
telefon: 7302135 (E-R 9-17)
e-post: eis.tugi@hitsa.ee

KORDUMA KIPPUVAD KÜSIMUSED

Mida teha, kui...	Lahendused
...õpilane kandideerib mitmesse gümnaasiumisse, mis kasutavad sama testi?	Õpilane teeb testi ainult üks kord ja alustab testi selle kooli nimekirjas, mis on märgitud ta testi juurde EISis. Selleks valida peale sisseastumiskatsete Sooritamine - Sooritamine ja lõpetada testi "Gümnaasiumi sisseastumistest 2020". Tulemused saadetakse koolidesse koolidesse, kuhu ta kandideerib.
...õpilane ei näe, et talle oleks test suunatud?	Õpilane võtab ühendust EISI kasutajatoega.
...õpilane ei saa EISI sisse logida	1. Õpilane kontrollib, et ta on õigel aadressil - http://eis.eikk.edu.ee/eis 2. Õpilane kontrollib, et isikukood ja parool või PIN1 oleks õigesti sisestatud.

TESTIST
GÜMNAASIUMI E-SISSEASTUMISTEST TOIMUB 18. MAIL.

Testi kasutavad 10. klassi sisseastumiskatsetes Hugo Treffneri Gümnaasium, Jakob Westholmi Gümnaasium, Kadrioru Saksa Gümnaasium, Kallivere Keskkool, Kanepi Gümnaasium, Kella Kool, Luunja Keskkool, Miina Härma Gümnaasium, Rapla Gümnaasium, Rocca al Mare Kool, Tallinna Järveotsa Gümnaasium, Tallinna Kristiine Gümnaasium, Tallinna Lilleküla Gümnaasium, Tallinna Mustamäe Gümnaasium, Tallinna Ühisgümnaasium, Tamsalu Gümnaasium, Tartu Juan Poska Gümnaasium, Tartu Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasium, Tartu Tamme Gümnaasium, Võnnu Keskkool.

Testi täpse algusaja saab õpilane teada sellest koolist, kuhu ta kandideerib ja mis on märgitud ta soorituskohaks. Kui õpilane kandideerib siit loetelust mitmesse kooli, siis teeb ta testi ainult ühe kooli juures. Õpilase soorituskohta nimetus kuvatakse EISis talle suunatud testi juures, selleks tuleb lõpetada testi nimetusel.

Gümnaasiumi sisseastumistesti toimumise ajad soorituskohtade kaupa

Testi tulemus saadetakse kõikidesse koolidesse, kuhu õpilane kandideerib.

Testi ülesehitus

Testis on kaks osa, eesti keel ja matemaatika. Mõlema testiosa lahendamiseks on õpilasele ette nähtud 60 minutit. Testiosade vahel on 10-minutilise paus.

Test on ühesuunaline, st õpilane ei saa testi lahendades minna tagasi eelmisele ülesandele.

Testil on mitu eri varianti. Variantid annab süsteem õpilasele sooritamiseks juhuslikult.

kaasa. Saime lahendada ka prooviteste, mille põhjal oli väga hea, päris testideks õppida.”

Maria: „Ma kaldun arvama, et antud olukord võib osutada minu kasuks. Hetkeolukorra tõttu on suurem kaal vestlusel kui hinnetel ning arvan, et ma olen vestlusel eneses veidi kindlam.”

Triin: „Loodan, et endast parima andmine on aluseks mu soovide täitumisele. Enda panus, eelnev kogemus ning katsete süsteem on antud juhul pigem kasuks.“

Kui Sa saaksid midagi viie kooli katsete korraldajatele öelda, siis mis see oleks?

Annabel: „Tahaksin öelda seda, et kui peaks järgmine kord sama olukord olema, et on vaja virtuaalselt korraldada, siis kindlasti tuleks üle vaadata ülesannete mahukus. Just nagu varasemalt näiteks tōin, et ühes testis jäi tohutult aega üle, aga teises jäi puudu, mis põhjustas ülearust kiirustamist. Võib-olla oleks veel mõistlik lasta õpilastel ise oma aja üle otsustada, et ongi antud näiteks kaks tundi aega ning õpilane ise vaatab, kaua ta mingit testi teeb.”

Maria: „Mõne testi sooritamine ja hinded ei pruugi alati peegeldada inimest kõige korrektsemalt. Igas inimeses peitub miskit, mida ei ole võimalik väljendada teste täites ning tihti on ka halvemate hinnetega õpilastel potentsiaali olla töökad ja edukad igas koolis. Praegused sisseastumiskatsed on minu arvates veidi vanamoelised, sest õpilasi hinnatakse peamiselt hinnete ja testitulemuste põhjal. Säärane süsteem on küll kindel, ent tulevikus oleks rõõmustav näha teistsuguseid alternatiive, kus võetakse arvesse midagi enam kui pelgalt jooni või numbereid paberil.

Aime Punga kommentaarid katsete kohta

Miks otsustati katsed siiski internetis korraldada, mitte nende korraldamisega viivitada?

Kui selgus, et kehtestatud eriolukorra tõttu ei ole võimalik korraldada Tartu gümnaasiumitesse sisseastumiskatseid tavapärasel ajal ja viisil oli valida kahe variandi vahel: A) katsed ära jätta ja õpilased vastu võtta lõputunnistuse alusel; B) viia läbi testid elektroonilisel teel.

Koolid valisid ühiselt viimase võimaluse. Aprilli alguses ei olnud selgust, et juunis saab kirjalikke teste läbi viia ning testide lükkumine juunikuusse oleks pannud 9. klasside õpilased väga raskesse olukorda. Teadmatus edasiõppimise võimalusest valitud koolis oleks rikkunud suve, sest nimekirjade koostamine gümnaasiumites oleks lükkunud südasuvesse.

Mis eesmärki täidab veebikaamera ja ID-kaardi olemasolu katsete tegemise ajal?

Testide läbiviimist korraldab SA Innove. Mingil moel oli vaja kinnitust, et teste hakkab sooritama registree-runud õpilane ja testide läbiviijad lahendasid olukorra sel moel.

Kuidas selle aasta katsete põhjal õpilasi suundadesse jagatakse?

Ikka vanaviisi - õpilase soovi kohaselt. Vestluste käigus oleme mõnele õpilasele pakkunud ka suuna vahetamise võimalust.

Mis on olnud raskeimad korralduslikud hetked?

Sel aastal oli katsete korraldajaks

Jaan Poska Gümnaasium. Teeme seda tööd kordamööda - meie kool oli katsete üldkorraldaja 2016.a., kui Tartu linnas toimusid ühiskatsed esimest korda. Kuigi viie gümnaasiumi esindajate vahel arutatakse probleemid läbi ja võetakse vastu otsused, tuli Poska gümnaasiumi juhtkonnal lahendada kõige keerulisemad olukorrad - e-testide koostamine, testide läbiviimise korraldus jne. Meie kooli jaoks väga erilisi raskusi ei ole olnud, on tavapärasest erinev olukord, millega tuleb leppida ja vastavalt olukorra võimalustele tegutseda.

Kas hetkeseisuga on ka edaspidigi mõeldav katsete korraldamine EIS-is?

Esimest kogemust arvestades on võimalus kindlasti olemas, aga kas ka soov, see on küsitav.

Vestlesime psühholoog Triin Uls-tiga kahel päeval õpilaskandidaatidega ja küsisime kõigilt vestlusel osalenutelt arvamust sellel kevadel läbi viidud testide ja tulevikus toimuvate katsete kohta. Kõigi meie poolt küsitletute ühine arvamus oli: kui oleks olnud võimalus valida e-testide ja kirjalike testide sooritamise vahel, oleks valik langenud kindlasti kirjalike testide sooritamisele. Ka järgnevatiks aastateks oli õpilaskandidaatidel soovitus, et gümnaasiumisse kandideerijad saaksid sooritada kirjalikke teste.

Kas Te arvate, et selle aasta süsteem mõjutab kuidagi järgmise aasta lennu õpilaste motiveeritust ja töökust?

Olen veendunud, et uus lend alustab oma kooliteed meie majas sooviga omandada hea haridus ning õpetajad on valmis neid sellel teel aitama. Kui kõik teevad oma tööd nii, nagu suudavad, siis on ju väga tore!

MARI KALKUN – KODUMAISE PÄRIMUSKULTUURI SÄRAV PÄRL

SIRELY VERI

Hugo Treffneri Gümnaasium on olnud hüppelauaks mitmetele inimestele, keda tänapäeval imetleb ja toetab kogu Eesti rahvas. Oma kutse on Treffooniast leidnud mitmed menukad teadlased, kirjanikud, ajaloolased ja paljude teiste erialade esindajad. Hoopis haruldasem valik on aga pühendada oma elu täielikult muusikale ja pärimuskultuurile, andes endast kõik, et hoida elus väikerahva omanäolist kultuuri. Just säärase elutee on oma lembeks valinud Treffneri vilistlane Mari Kalkun, kes on Eesti kultuuri vastu uudishimu äratanud lisaks kodumaalastele ka paljude teiste riikide rahvastes üle kogu maailma.

Olete Võrumaalt pärit, kuidas Te Tartusse, Treffnerisse jõudsite?

Jah, olen Võrumaalt pärit ja elan siin ka praegu alaliselt. Tartus elasin ma kokku üle kümne aasta, praktiliselt kogu oma kooliaja alates algkoolist kuni siis Treffneri lõpetamiseni. Sel ajal käisin Võrumaal isa juures lihtsalt nädalavahetustel ja koolivaheaegadel. Treffnerisse tulin ma Tartu Kivilinna koolist, praeguse nimega Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasiumist. Tegin katsed humanitaarklassi, sest olen oma suunitluselt selgelt humanitaar. Mäletan, et olin väga õnnelik, kui oma nime vastuvõetute nimekirjast leidsin.

“

Huvitav oli kogu see Treffneri maailm küll, justkui väike eelülikool.

Kas Teil on mõni õpetaja või õppeaine gümnaasiumiajast eriliselt meelde jäänud, ehk ka mõni erilisem seik või olukord?

Oi neid õppeaineid on ikka mitmeid, mis on eredalt meelde jäänud. Mulle väga meeldis Treffneri õpetajate eriline vaimsus. Minu absoluutsed lemmikud olid kirjanduse tunnid, nii Age Salo, Helgi Teringu kui ka Tiina Pluumi loovkirjutamise tunnid. Juba Kivilinna koolis

oli mul väga eriline kirjanduse õpetaja, kes juhatas mind nii kirjanduse kui ka otsapidi muusika juurde. Olen lapsest saati olnud väga loominguline, aga alati tundnud, et koolis pole sellele loomingulisusele õiget kohta olnud, kirjanduse tundides sai seda aga rakendada. Minu isa oli ajakirjanik, seega kirjutamine oli mul juba soontes ja meeldis mulle väga. Mingi aeg tahtsin isegi ajakirjanikuks saada, aga õnneks tundsin oma õige kutsumuse ikka ära. Samuti mäletan hästi Treffneri ajast Toomas Jürgensteini filosoofia- ja religiooniõpetuse tunde, Ülle Keerbergi muusikatunde, kooriskäimisi ning Priidu Beieri kunstiajaloo tunde. Viimased olid küll päris rasked. Huvitav oli kogu see Treffneri maailm küll, justkui väike eelülikool. Füüsika ja keemia olid minu jaoks väga rasked, aga kuidagi vedasin end ikka läbi ja õpetajad olid ikka toredad. Mäletan, kuidas füüsikaõpetaja, keda kutsusi-

FOTO: MARI KALKUNI VEBILIEHEKÜLG

Üks artist, üks mikrofoni, üks kannel ning rahvas on lummatud.

me Pontuks, kulges alati klassiruumi oma portfelliga, löi selle lahti ja siis ühe tunni alguses hõikas: „Kalkun!“. Ei osanud ma seda füüsikaülesannet siiski lahendada, aga kirjutasin talle hiljem laulu.

“

Ei osanud ma seda füüsikaülesannet siiski lahendada, aga kirjutasin talle hiljem laulu.

Teil oli Treffneri aegadel ka oma bänd, kuidas koolis bändi tegemine kulges ning milliste lavadeni te jõudsite? Kas on oodata ka bändi kokkutulekut mõnel kontserdil või näiteks vilistlaste kokkutulekul?

Jah, me asutasime koos Treffneri veidi vanemate koolivendade Sulo Kiiviti, Timo Petmansoni ja Aigar Ottasega bändi Marr, millega sai päris kenasti kontserte antud ja korralikult esimesi lavakogemusi. Viljandi folgil sattusime esinema äikesevihma ajal ja telki kogunes üle tuhande inimese. See oli vägev tunne ja tänini elu suurim kontsert, olin siis vaid 17-18-aastane. Bändi kokkutulekut ei ole küll oodata (naerab). Ma pole Sulot, Timo ega Aigarit aastaid näinudki.

Millal otsustasite, et soovite oma elu ja karjääri siduda muusikaga?

Muusikat olen õppinud lapsepõlvest saati, lõpetasin klassikalise klaveri juba põhikooli ajal. Tegelikult sündis otsus end muusikaga siduda üsna pikkamisi. See polnud sugugi

mingi sirgjooneline rada, sest ma ei õppinud ju üheski muusikakeskkoolis, vaid hoopis Treffneris. Pärast gümnaasiumi lõpetamist oli minu kindel valik Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia. Tegin katsed nii jazzmuusikasse kui ka kultuurikorraldusse, esimesse ei saanud ma aga sisse ning sestap läksingi õppima hoopis kultuurikorraldust, mille lõpetasin neli aastat hiljem. Selle kõrval oli mu suur huvi muusika vastu aga alles ja 2007. aastal ilmuski juba minu esimene sooloplaat, mis sai palju tähelepanu, ning andsin kasvavas joones kontserte. Kultuurikorralduses spetsialiseerusingi muusikale, kuid läbisin korralduse eriala kõrval mitmeid muusikaaineid. Neid sai läbitud suisa nii palju, et kooli lõpetades avanes mul võimalus minna õppima otse Muusikaakadeemia vastavastatud pärimusmuusika magistri erialale, mida ma tegingi, veidi hiljem lõpetasingi selle eriala, millel tänapäeval ka töötan. Õppisin poolteist aastat vahetuses ka Sibeliuse Akadeemias Soomes, mis oli erakordselt rikastav kogemus. Niiviisi kahte riiki ja koolisüsteemi kombineerides sain ma enda arvates päris hea ja mitmekülgse kõrghariduse. Kogu elu vältel on mul olnud raskusi piiridesse mahtumisega, kuid magistriõpe andis piisavalt vabadust, et sellega lõpuni minna.

Mis on Teie jaoks Eestis nõnda südamelähedast, et oma elu kodumaa kultuuriga sidusite?

Minnes õppima Viljandi kultuuriaakadeemiasse avanes minu ees justkui uus maailm. Maailm, mis on kogu aeg olemas olnud, aga mida ma enne lihtsalt ei näinud ega osanud märgata. See on pärimuskultuuri maailm. Tänu Viljandi õpingutele mõistsin, kuivõrd rikas on minu oma kodupaikade, Võrumaa

ja Pärnumaa/Kihnu pärimus, laultraditsioon aga ka keeled. Olen kuidagi märkamatuult pühendanud end omakultuuri tõlgendamisele, uuendamisele ja edasikandmisele. Minu jaoks on siiski tähtsal kohal ka kodukandi võro keel ja kultuur, see vaimsus ja vanad teadmised ning kooskõla loodusega, mida koolis ei õpetata, vaid kantakse edasi põlvest põlve, inimeselt inimesele. Praegugi Võrumaal väikeses külas elades on mu tütrele võimalus kasvada üles kuuldes ehedat kodupaiga võro keelt.

Miks on oluline, et eestlased väärtustaksid oma rahvakultuuri, -kirjandust ja pärimusmuusikat?

Sest see on see, mis on ainulaadne, unikaalne maailma kontekstis ja mida päris täpselt sel kujul pole kuskil mujal. See on võti oma hinge ja esivanemate mõistmiseni.

Kui tuntud on Eesti pärimusmuusika kodumaal ja mujal maailmas võrreldes kümne aasta taguse ajaga?

Eesti pärimusmuusika tundus on viimase viie-kuue aastaga maailmas väga oluliselt kasvanud, seda eelkõige tänu rahvusvahelise kontserttegevuse hoogustumisele. Samas on väga pikk tee veel käia ja palju eesmärke ning võimalusi veel täitmata.

Milline on Teie viie albumi hulgast Teile kõige südamelähedasem, milline lugu erilise tähtsusega?

See on sama, kui küsida, milline Sinu lastest on Sulle kõige kallim :))

Millist muusikat Te ise kuulate, milliste artistidega teete meelevdi koostööd?

Seda muusikat, mida kuulan, on üsna palju. Mind kõnetab aus lau-

FOTO: ERAKOGU

lukirjutamisoskus ja isiklik, originaalne stiil. Keda huvitab, mida ma kuulan, võib üles otsida mõne minu Fantaasia saate Klassikaraadios järelkuulatavana - sealt saab hea ülevaate. Mulle istub piirideülene, kulgev ja üsna rahulik muusika, eksperimenteerimine ja kõlamaastikud, huvitavad hääled ja loo jutustamine - artisti lugu on oluline!

Millest ammutate jõudu ja inspiratsiooni? Kas Teil on mingi kindel koht kuhu minnes saate end „välja lülitada”, et hiljem, energiast tulvil, ellu naasta?

Ikka põhiliselt loodusest, mis õnneks siin Võrumaal on kohe käe-jala juures. Aga samamoodi hoiab mind rea peal mu pere, kes ei lase mul kogu aeg töötada, mida muidu ilmselt teeksingi. Koht, kuhu minnes saan end kõige paremini välja lülitada ja tihti maha pesta ka reise ja maailma tolmu, on muidugi suitsusaun. Selle aeglane leil pole võrreldav millegi muuga.

Kuidas kannate hoolt oma hääle eest?

Kuna ma pole ooperilaulja ja kasutan laulmisel enamasti oma loomulikku häält, siis ei pea ma midagi väga erilist tegema. Tihedatel kontsertide ja reise ajal peab muidugi häält ja õiget režiimi hoidma, ning kuigi reisidel on see üpris keeruline, proovima ka vahepeal puhata. Annan aastas umbes 50-60 kontserti ja neist umbes neljandik või viiendik on välismaal.

“

Ei ole paremaid ega kehvemaid ameteid, tähtis on teha seda, mis tõeliselt sütitab, ainult nii on võimalik elada õnnelikku elu.

Kuidas kasutate oma aega eriolukorra ajal, kas võtsite aega puhkamiseks või tegite intensiivset loometööd?

Mõlemat! Mul on just ilmumas kriisiajast tõuke saanud uus plaat „Õunaaia album”, seega viimane kuu olen töötanud peamiselt selle kallal ning teinud loometööd.

Mida peate seni oma suurimaks saavutuseks? Millised on järgmised kindlad ettevõtmised, mida soovite ellu viia?

Suurimaks saavutuseks pean tegelikult seda, et olen ema - mul on tütar, olen taastamas oma esivanemate talu ja oleme sellega jõudnud juba päris kaugele. Loomulikult võiks ette lugeda mingeid tunnustusi nagu see, et brittide ajaleht The Guardian valis mu viimase albumi „Ilmamõtsan” oma maailma albumite top 10-sse või Kultuurkapitali helikunsti aastapremia, mis on kõrgeim tunnustus heliloomingu valdkonnas - need on samuti olulised. Kriisiajal saab aga eriti selgeks, et isiklik õnn ja pere on tunnustus-

test märksa tähtsamad. Tegelikult olen ma kogu aeg olnud suures osas iseõppija, mind on alati kannustanud midagi teema vaid isiklik puhas huvi ja uudishimu mingi teema vastu. See-ega võib uhke olla selle üle, et olen n-ö iseõppijana niivõrd kaugele jõudnud.

Kas Teil on treffneristidele soovitusi, nõuandeid või mõni inspireeriv mõte?

Ära lase end kõigutada õpetajate, vanemate, ühiskonna soovistest ja nõudmistest, vaid järgi oma südame kutset. Mina usun, et õige asja tunneb ikkagi kohe alguses ära. Ei ole paremaid ega kehvemaid ameteid, tähtis on teha seda, mis tõeliselt sütitab, ainult nii on võimalik elada õnnelikku elu. Kui vaja, tuleb selle äratundmiseks võtta aega enda jaoks ja maailma nägemiseks ning tundmaõppimiseks.

Kas muusikapala juures panete esmalt tähele sõnu või muusikat?

Mina panen ikka mõlemat tähele :)

Regilaul või rahvaluule?

Kes neid suudaks lahuta?

CD-plaat või vinüülplaat?

Olen veel vanakooli inimene ja kuulan autos CD-sid.

Aga vinüülikogu kasvab ka samal ajal.

Raadio või muusikaplaadid?

Mõlemad :)

Juhtmetega või juhtmevabad kõrvaklapid?

Mõlemad :)

Teater või kontsert?

Kontsert

Kannel või torupill?

Kannel

Soololaul või bänd?

Soolo

Mets või meri?

Mets

Paikselt kodus või maailma avastamas?

Mõlemat peab olema!

FOTO: ERAKOJU

MÕNED MÕTTED LÕPUSIRGELT EHK QUO VADIS, TREFFNERIST?

JUHAN PIKAMÄE

AURORA RUUS

Õeldakse, et tark inimene oskab vahet teha enda ja teiste mõtetel, faktil ja arvamusel, olulisel ja ebaolulisel. Nüüd, mil võime endid Treffneri viislasteks kutsuda, võiks ka endilt küsida, kas meist said siis targad inimesed või kas meil on olemas vähemalt suunised targaks inimeseks saamise lõputu protsessi tarbeks?

Õpilaste eriilmelisus

Tuleb tõdeda, et (gümnaasiumi)õpilane kujuneb haritud ning laia silmaringiga inimeseks paljude tegurite toimel, mille hulgas kool mängib tegelikult võrdlemisi väikest rolli. Kuigi noor inimene veedab oma ajast suurema osa koolipingis istudes, ammutab ta teadmiseid ja tarkuseid ka paljudest muudest kohtadest, sest kooli kõrval täidavad isiksuse ja maailmapildi kujunemisel olulist rolli eelkõige perekond, tutvusringkond ning üldisem ümbritsev keskkond. Olgugi et koolist saab õpilane lõputunnistuse, mis on justkui tema haridust tõendavaks dokumendiks, ei saa sealt ühtegi tunnistust, mis

tõendaks tema küpsust ning haritust. Hinde saab ju pelgalt teadmise eest, kuid tõelised tarkused ei maksa matriklis midagi.

Siinkohal joonistubki välja üpris selge tendents laias laastus kolme sorti õpilaste vahel. Neist esimesed taotleavad haridust kui paberit, tõestust või hinnet, mis neid tulevases elus edasi viiks. Teisisõnu ei hooli nad koolist saadud kogemustest ja pedagoogide elulistest suunistest, vaid pelgalt lõputunnistusest, medalist ja nendega kaasnevatest „privileegidest”. Siinkirjutajad ei suuda ka vastu panna soovile jagada vaatlustulemusi elust enesest - ühiskülastustel Marju Lepajõest rääkiva portreefilmi seansile võtsid eeskätt just need õpilased endale vabaduse silm looja lasta või ei pidanud paljudeks hiljem terve klassikollektiivi ees ära märkida, et filmi sisule keskendumine osutus võimatuks Lepajõe musta suunurga ja tema korteri boheemlasliku interjööri tõttu.

Teised õpilased tahavad lihtsalt kolme aasta pikkusest kadalipust kuidagi eluga pääseda, mistõttu ei oma hinded ega teadmised nende

jaoks olulist väärtust. Kolmandad õpilased, kelle suhtarv on võrreldes kogumahuga võrdlemisi väike, väärtustavad aga eelkõige haritust kui teadmiste ja tarkuste kogusummat, mitte numbrit hinnetelehel. Harituse all mõeldakse siin ja edaspidi oskust iseseisvalt teaduse, kultuuri, ühiskonna ja ka üldiselt elu üle mõtiskleda, enda ümber toimuvat mõtestada ning oma seisukohti ja mõtteid mõistetavalt ka keeles ja kirjas väljendada. Ning ehk ka sisetunnet soovi saada targemaks või uurida mingit valdkonda süvitsi, olgu selleks siis muusikafilosoofia või neuroteadus.

Sellest jõhkra võitu üldistusest avaldubki kurb tõsiasi, et suurem enamus õpilasi kvalifitseerub esimesse kategooriasse, mida iseloomustab eelkõige pidev ning pime orienteeritus kasule või õppetööle järgnevale “preemiale”, mis resultaadina viib halvimal juhul üleüldise mandumiseni ja peaaegu olematu ümbritseva maailma enda jaoks lahtimõtestamise võimeni. Kahjuks mõistavad vaid vähesed, et haridus on eelkõige protsess, mille resultaat näeb õpilane heal juhul alles üsna küpses eas, sest haritud inimene, kellel on taskus lõputunnistus, pole veel selle pika protsessi tõeline lõpptulem. Seega peab teadlik õppur endale tunnistama, et koolis ei saagi kaugeltki mitte kõike seda selgeks õppida, mida elus vaja läheb. Kool saab õpilasele õpetada vaid seda, kuidas õppida ning ülejäänud töö ja vastutus lasub seega õpilase enda õlgadel. Sellest hoolimata tahab aga tänapäeval enamus õpilasi, et neile õpetataks kõike, mida neil potentsiaalselt tulevases elus vaja võiks minna ning seda võimalikult vähesel ajakuluga. Mainitud teguviis soodustab oluliselt poolharitud inimeste esiletõusu ühiskonnas, eeskätt just (kõrgemates) õppeasu-

tustes, kes otsekuu omaksid eksper-
tiisi arvukates valdkondades, ent
tegelikkuses vaid mõnes üksikus.

Itaalia kirjandusteadlane ja profes-
sor Nuccio Ordine, kes on muuhul-
gas õpetanud Sorbonne'i, Harvar-
di ja Yale'i ülikoolides, keskendub
oma traktaadis „Kasutu kasulikkus-
est” eeskätt tänapäeval laialdast
kõlapinda leidnud küsimustele
- miks on vaja õppida humanitaa-
rainend ning miks on vaja lugeda
raamatuid. Endale iseloomuliku
teravmeelsusega lennutab Ordine
kriitikanooli ka Euroopa Liidu poli-
itiliste pihta, keskendudes see-
juures poliitilistel mängulavadel
domineerivale kasuahnusele ning
kitsale maailmapildile. Arutledes
ELi Kreeka-poliitika üle, toob ta
välja, et Kreeka potentsiaalset soo-
vi liidust lahkuda üritatakse takis-
tada protsessi ääretu majandusli-
ku kulukuse tõttu, mitte seepärast,
et E u r o o p a Liit oleks Kreeka
kultuurita absurdne või võima-
tu. Siinkirjutajate ettepanekul tu-
leks ülalmainitud traktaat kaasata
gümnaasiumiõpilase kohustusliku
lektüüri nimekirja, pakkumaks ka
Treffneris pahatihti alavääristatud
distsipliinidele elutervet ja sügava-
mat vaatenurka.

Tõmmates paralleele meie kooli-
ga, siis eelmainitud kolm õpilaste
hulka joonistuvad võrdlemisi sel-
gelt välja. Siinkohal on aga ehk veel
olulisem mainida, et see on kivi ai-
nult õpilaste endi kapsaaeda. Tuleb
tõdeda, et Treffner on oma parimas
täheenduses vanakooli mentalitee-
diga sobivaim koht, kus noor indi-
viid võiks õppida, mis vahe on hari-
dusel ja haritusel ning teadmisel ja
tarkusel. Treffneri õpetajad on sel-
lest väga teadlikud, kuid nad on sa-
mas ka piisavalt väljapeetud ja tar-
gad, et mitte õpilastele kõike ette
näidata. Nad suunavad ja vihjavad

ning seetõttu saavad aru vaid need,
kes tahavad aru saada.

Tulevikuideaalid - spetsiifi- ka või peenhäälestatud maa- ilmatunnetus?

Võiks justkui spekuloida, et tead-
matu õppimine ning linnuperspek-
tiivi asendumine konnaperspek-
tiiviga on osalt tingitud tänapäeva
ühiskonna progressiust, mis ei
lase noorel inimesel maailma avas-
tada ning oma väärtushinnanguid
kujundada. Paljud noored tahavad
võimalikult kiiresti oma tegevuse
resultaati näha - olgu selleks hin-
ne tunnustusel, palk kontonumb-
ril või vanematelt saadud kallis
kingitus nähtud vaeva eest. Sellise
mentaliteediga unustatakse aga,
kui oluline on tegelikult akadee-
miline üldharidus ning silmaring.
Üsna paljud abiturientid tahavad
kohe peale gümnaasiumi lõpeta-
mist mingile tulusale, ent pikas
perspektiivis kaduva väärtusega
erialale spetsialiseeruda, et seeläbi
kindlustada enda materiaalne tu-
levik. Õpilased ei tunne juba eos
huvi erinevate valdkondade vastu,
sest usuvad pimesi, et need pole tu-
lusad. Oluliselt on vähenenud ka
viitsimine lugeda (väär)kirjandust,
mis kardetavasti suleb ukse inim-
loomuse virvarri ning inimliku ko-
gemuse mustrite tundmaõppimise
ees. Viitsimusest tingitud intel-
lektuaalse nüristumise foonil või-
me endilt vaid küsida, kuidas saab
üks inimene õppida matemaatikat,
kui ta ei tea, et et Pythagoras leiut-
as lisaks oma kuulsale teoreemi-
le ka esimesena sõna philosophia?
Kuidas sa üldse saad Tartu Ülikooli
minna, kui sa ei tea, kes oli Johan
Skytte?

Tunneme siinkohal kaasa neile ini-
mestele, kelle elu kulgeb reedest
reedesse, palgast palgani ja ving-
misest kritiseerimiseni. Noored

inimesed lihtsalt ei taha endile tun-
nistada, et gümnaasium ongi tege-
likult vabatahtlik ning ainus, mis
sunnib meid kolm aastat higistama
on tahe areneda (või halvimal juhul
vanemate sund). Gümnaasium ei
tohiks olla vastumeelne kohustus,
sest tegu on eelkõige privileegiga.
Kui endale selgeks teha, et privilee-
gidega kaasnevad ka kohustused ja
vastutus, siis oleks eluterve suhtu-
mine ehk palju kiirem tulema. Ehk
on siis mingisugune konflikt iseen-
daga üks peamisi põhjuseid, miks
noored inimesed ei oska, ei taha
või lihtsalt ei viitsi enda jaoks lahti
mõtestada, mida tähendab haridu-
se omandamine pikas perspektiivis.
Äkki ongi noorte inimeste jaoks
olulisem see, mida nad õpivad, mit-
te see, kuidas ja miks nad õpivad ja
kuidas nad seeläbi end ümbritse-
vat maailma, kultuuri ja ühiskonda
mõistavad?

Kokkuvõte

Siinkohal soovimegi teha sügava
kummarduse Treffneri õpetajas-
konnale, kes on oma initsiatiivi,
empaatiavõime ja range käega meie
isiksusi kolm aastat voolinud. Treff-
nerist saadud teadmised on küll
väärtuslikud, kuid kõige enam ole-
me me tänulikud siit koolist saadud
tarkuste, suuniste, soojade sõnade,
lähikukutud arvestuste, kriitilise
meele lihvimise ja kogemuste eest.
Eks see on meie endi südameasi,
kas me tunnistame endile, et mida
väiksem on inimese silmaring, seda
originaalsemad tema enda mõtted
talle tunduvad, sest ta ei tee vahet
enda ja teiste mõtetel. Mida roh-
kem on inimesel teadmiseid ja tar-
kuseid, seda enam teeb ta vahet
faktil ja arvamusel. Mida suurem
on inimese haritus, seda paremini
teeb ta vahet olulisel ja ebaolulisel.
Ja üks täisväärtusliku elu võti seis-
nebki tõeliselt olulise ning mõtte-
tuste eristamises.

IGA TREFFNERIST PEAKS LUGEMA “TÕDE JA ÕIGUST”

ELO SAAL

“Äramandunud degenerandid, paha on neid vaadata.”
Einar Laigna

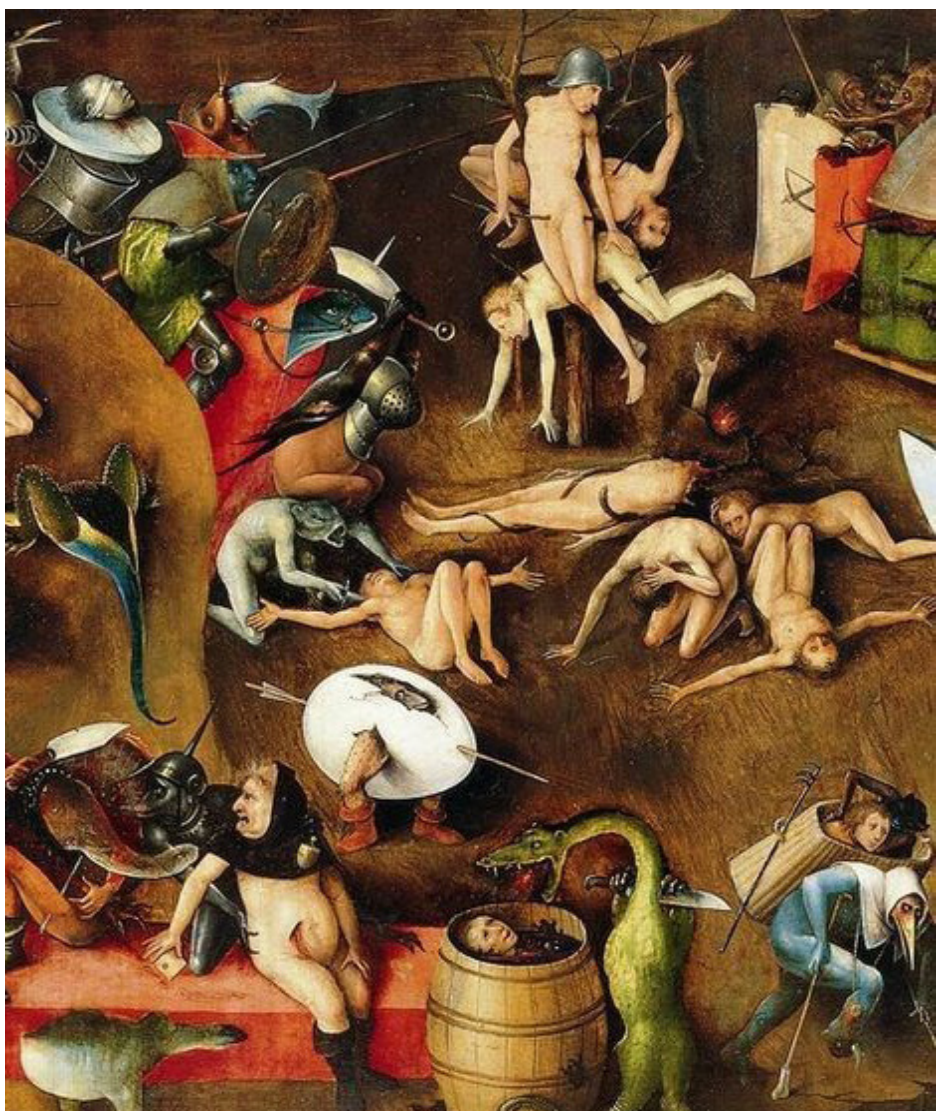
Ajalugu on vaja tunda selleks, et mõista asjade väärtust. Mitu aastat samas kohas elamine ei pruugi midagi tähendada, aga kui ükskord kaevad aias istutustööde käigus välja aardekarbikese eelmise elaniku lapsepõlve mänguasjadega või satud internetis lugema artiklit, kuidas „Tants aurukatla ümber” filmiti sinu maakodu naabertalus, siis hakkab huvitav küll. Et keegi on võtnud suvaks kolida Eesti Telefilmi kaamerate ja tehnikaga nädalateks sellesse kolkasse, kus peenardel sonkimist aastaid põlanud oled, aitab see teadmine silmad mul lahunnikust kõrgemale tõsta ja kaeda märkamata jäänud Lõuna-Eesti mägesid, orge ja kuu-semetsi. Kuidas on inimesed varem nutnud ja naernud samadel põrandaladadel; kes on sündinud ja kasvanud koos praegugi kõrguvate mändidega ja mis on juhtunud nende seinte vahel – kõik see määrab hinna ja väärtuse maastikele ning hoonetele, mis esmapilgul ei tundu kuidagi erilised.

Treffneri kooli mastaabis aitavad ajalootundmisele kaasa 10. klassidele peetavad kooliajaloo loengud, milles Uve Saar sarmikalt õpilastele faktilisi teadmisi pähe taob. Ajalooformate on aga peale faktiloetelude veel mitmeid. Üks selgemini eristatavaid on ilukirjandus, mille lugemine aitab ajalootunnetuse kujunemisele kaasa veel paremini, kui konkreetsete tõsiasjade teadmine. Ilukirjandus viib meid käekõrval ajalukku, kus aitab mõista seal elavaid inimesi. Selle koha pealt on

Tammsaare „Tõe ja õiguse” teine osa treffneristile piibelliku väärtusega.

Nii palju loogilisest sissejuhatusest. Alati ei saa lineaarse ja pragmaatilise loogika peale loota: elus tuleb juhinduda ka okultistlikust sisetundest, isiklikest soovidest ja tahtmistest, siin artiklis karjerismivas-tasest maailmapildist.

Rumalusest veelgi ebameeldivamana võib mõjuda eesmärgipõhine kohusetundlikkus. Tarkuse

Detail Hieronymos Boschi maalilt “Viimne kohtupäev”

omandamisesse uskuvaid optimiste tõmbavad raamatud praktilistel kaalutlustel, nagu näiteks silmaringi ja ajalootunnetuse laiendamine või keeletaju parandamine. Need aspektid aitavad saada targemaks ja edukamaks inimeseks, kes loeb selle artikli esimest kaht didaktiliselt lähevat lõiku, nagu oleks seal sisalduvatel argumentidel kirjanduse üle otsustav tähendus: kasutegur. Stoitsistlikele argumentidele toetudes kasueesmärgil raamatute lugemine on populistlik suhtesobitus, imal *smalltalk*, mille pidamise eest saadakse koolides kätte hindeid, kiituskirju, kuldmedaleid. Et me kõik inimestena mõneski kontekstis liiga edumeelselt asjadesse suhtume, on kõnealune läiladus igati mõistetav. Olgu sellega nagu on: tõeline probleem tekib siis, kui kuldmedal saadakse kätte veel lihtsamini, ilma amatöörliku ja hädaldamisrohke lugemiskogemusega, mida võiks välja vabandada fakt, et vähemalt see oli. Treffneri kooli lõpetavad medaliga igal aastal tõsiselt andekad ja esiletõstmist väärivad õpilased, kellelt kirik ei ole kunagi nõudnud piibli, mošee koraani, sünagoog toora ega Treffneri kooli „Tõde ja õigus II” lugemist.

Õnnelik ja vaba lääne ideaalidest rõkkav liberaalne maailm vihkab kohustusi, vastutust ja kõike, mis on suurem, kui individualistlik inimene. Kõik on ühtlustatud tahtmiste tasandile, kus inimene peab saama ise otsustada, mida tema teeb, toimetades vanemad vanadekoju, lapsed lasteaeda ja elukaaslase korterisse, võttes ise ette eneseavastusretke poodi piima või suitsu ostma. Seda kõike sellepärast, et inimene ei suuda, ei taha, ei jaksu vastumeelsusega rinda pista. Et elu

hedonistlikust võimalustest piiramata põrgust pääseda esmapilgul väheihaldusväärseesse askeetlikusse paradiisi, tuleb käia esmapilgul väheihaldusväärset rada pidi. Bodhisattvaks saab ainult see, kes õpib nautima probleemide lahendamist.

Treffneri gümnaasium on täpselt samas seisus, kus ta oli rohkem kui 100 aastat tagasi, Indrek Paasi kooliajal. Seetõttu süüdistatakse kooli alatasa kas avalikult või tagaselja liigeses konservatiivsuses ja tagurluses, kui juhtkond õpilastele ei seleta, miks peab minema loengule kellaaajaliselt peale tunde, jõudma õigeks ajaks kohale või lihtsalt hästi õppima. Juhtkonnal ei ole siiraks selgitamiseks kunagi sellist vabadust nagu sajanditaguse surmakuupäevaga kirjanikel ja seda sellepärast, et nemad ei saa öelda, et tegelikult tõesti, ühtegi asja eelnevast loetelust ei pea tegema, see on lihtsalt meie vältimatu ülesanne sundida teid toime tulema ebameeldivustega. Tammisaare ei ülista midagi selles muutumata jäänud koolis, kus toime tulemiseks murrab loo kangelane koolivara rikkudes tassidel kõrvu, narrib õpetajaid, kakleb klassikaaslastega ja saab loo lõpus üldse koolist välja visatud. Neid lehekülgi ei tohi individualistidelt ära võtta, kellest saavad siis kas kuldmedalistid või huligaanid, kui neile raamat meeldima hakkab. Igatahes saavad neist täieõiguslikud Treffneri gümnaasiumi õpilased.

Tundub, et juhtkonnal on jäänud tegemata kaks elutähtsat tegu: muuta „Tõde ja õigus II” kohustuslikuks kõigile Treffneri õpilastele, paigaldada aatriumisse väärtkirjanike büstid ning lakke kipsist luik.

Goethe: Enne kui kõik saab lihtsaks, on kõik keeruline.

Schiller: Rumalusega võitlevad asjatult isegi jumalad.

MIINA ALEKSANDRA – MUUSIKAST, TANTSUST JA VÕRUST

LIISBET TEEMAA

FOTO: EKVILIBRIST

Miina Aleksandra Piho on Haanjast pärit treffnerist, kes käib veel loetud päevi 12.e klassis. Miinat võib leida nii kontserdil lava ees tantsimas kui kohvikus mugavalt head ja paremat nautimas. Kohtusime kohvikus Mandel, kuhu Miina jõudis rattaga.

Millise kolme sõnaga Sa end reklaamiksid?

Ma olen päris süttiv inimene, mitte just halva peale, vaid justkui hea peale. Nädal tagasi nutsin, sest leidsin nii palju head muusikat.

Läksin ema juurde ja ta ei saanud aru, mis mul viga on. Tegelikult olid need rõõmupisarad. Enamasti ongi muusika see, mis mind sütitab. See-ga „muusika” ja „süttiv”, kolmandat veel mõtlen...

Ma tean, et Sa oled hästi muusikaline inimene ja Sulle meeldib tantsida, mida paljud võib-olla ei teagi. Kuidas muusika ja tantsimine Sinuni jõudsid?

See on mu külge kasvanud. Mu perel on tugev pärimusmuusika taust ja pärimustantsudega olen ma üles

kasvanud. Perega peod on tavaliselt sellised, et naabrimees mängib akordionit ja tantsime erinevaid tantse, labajalga ja muud. Nõnda nii pere kui ka turistidega. (Miina perel on turismitalu.) Ja kuna üleüldine muusika- ja tantsuarmastus on juba olemas olnud, siis olen hakanud iga muusikažanri järele tantsima.

Kas Sa oled kunagi tantsutrennides käinud?

Ma olen käinud vähem kui üks aasta hip-hopi trennis. Tantsuga on veidi segased tunded, sest nii, kui miski

muutub minu jaoks regulaarseks, muutub ta ka natuke vastikuks. Kui ma läksin hip-hopi trenni, siis hakkasin neid varsti vihkama, kuigi treener ja seltskond sobisid. See ei sobinud üldse, et trennid hakkasid esmaspäeva hommikul kell 6. See regulaarsus ei meeldinud mulle ja pärast seda pole ma julgenud kuhugi trenni minna, kuna kardan, et nad hakkavad mulle vastu.

Millal Sa viimati tantsisid?

Eile. Panin Spotify'st muusika käima ja see tegi tuju nii heaks, et ma lihtsalt pidin tantsima. Ma sain häid emotsioone füüsiliselt välja elada.

Keda või mida Sa muusikutest hetkel kõige rohkem kuulad?

See on nii keeruline... Ma valin enamasti žanri kaupa, keda kuulan. Näiteks kui ma tahan täna funk'i lainel olla, siis ma võtan ette need artistid, keda ma tean ja kuulan: Vulfpeck, Pigeons Playing Ping Pong on üks viimase aja avastusi ning tänapäeva funk-artist Lexsoul Machine. Ja neid žanreid jätkub ka otsast otsani. Too päev, kui ma nutma hakkasin, alustasin ka neo soul'ist ja lõpetasin kuskil glitch pop'i juures, ma jõudsin nii suure variatsiooni läbi käia, et ma jaksanud enam uut muusikat vastu võtta. Aga ma jõudsin ka selleni, et ma tahaks tulevikus ilmselt muusika juurde jääda, kuid siis ma peaks mõnele žanrile spetsialiseeruma, sest ma ei saa olla ju spetsialist kõikides muusikažanrites. Küsimuse juurde tagasi tulles, Jungle on üle aegade üks lemmikuid, aga nüüd ma olen avastanud ka vanakooli hip-hopi ja räppi, näiteks A Tribe Called Quest.

Sinu elus on palju kultuuri. Lisaks muusikale leiab sealt ka teatri. Sa oled töötanud

teatris ja olnud vabatahtlik. Kui olulist rolli mängib teater Sinu elus?

See mängib vist täpselt sellist rolli, et ma naudin olla vaataja. Põhikoolis oli lapsi vähe, seal pandi kõik näitlema, mida ma tegin hea meeleaga, aga nüüd mind näitlema ei kutsu. Mulle meeldib vaadata, neid lugusid näha ja näitlejatööd analüüsida. Parim asi maailmas on see, kui unustad, et näitleja mängib,

Parim osa teatrist on see, kui unustad, et näitleja mängib, vaid arvadki, et näitleja on see karakter.

vaid arvadki, et näitleja on see karakter. Uue Teatri juurde tulles: see on parim koht, kus olla vabatahtlik. Ma olen seal nii väike mutter, aga mind on pandud tundma, nagu oleksin selle pere liige. Tegelikult on seal teatris ju palju rohkem tege-lasi, aga mind võeti omaks.

Kuidas oli „Praktilises Eesti ajaloos” ukulelet mängida?

Seal olen ma ka üsna vähe mänginud, aga sain kinnitust, et ma ei tahaks ise laval olla. Ma naudin rohkem seda, et saan olla see väike muttrike.

Milline on Su lemmikteater või -näidend?

Mu vastus on ilmselgelt kallutatud, aga siiski Tartu Uus Teater on väga minulik. See on kaasaegne teater ja minu kogemusel, näiteks „Hamle-

tis”, tunnen palju paremini, et näitleja mängib, kuna see on nii aastatetagune näidend. See on minu jaoks nii eemaletõukav. Kaasaegses teatris on see vältitavam. Mulle on ilmselt kõige rohkem meeldinud „Mobiilsed definitsioonid”, kuigi häid lavastusi on väga palju. Selle näidendi puhul tundsin kohe ära, et see on väga minulik. Kuigi, kas see oli üldse teater... *naerab*

Sul on üsna palju pereliikmeid, kuidas te praegusel ajal omavahel sidet hoiate? Kuidas Sul kõikide õdede-vendade vanused pähe jäävad?

Vanustest rääkides on mul kõikide sünniaastad peas. Iga aasta kõikide vanuseid pähe jätta on võimatu, aga sünniaastatega saad iga aasta uuesti arvutada. Meie peres on kaheksa last ja ema-isa - jah, kõigil on ühised vanemad. Tänapäeva tehnoloogia mängib meie kasuks - suhtlemiseks on Skype, Messenger ja videokõned. Näiteks möödunud jõuludel olid inimesed neljas erinevas kohas. Igapäevaselt kõigiga ei jõua küll suhelda, aga enamasti tuleb appi üks ühine grupivestlus.

Kus Sa Võrus/Haanjas koolis käisid? Kuidas Sa Treffnerist üldse kuulsid ja siia sattusid?

Ma ei teadnud Tartu koolidest mit-

KOLM MUUSIKASOOVITUST,
MILLE JÄRGI SAAB TANTSIDA:

Otsi internetiavarustest märksõnu: Soul Train

Lexsoul Dancemachine „Lexplosion II”

Four Tet „Morning/Evening”

te midagi. Käisin Suure Muna-
mäe kõrval Haanjas koolis. Alus-
tasin kolme õpilasega klassis,
lõpetasin umbes kaheksa inimesega. Nii, kui lumi maha tuli, siis kõik suusatasid. Pärast põhikooli tundsin, et tahan linnava-
hetust. Hea, et ma Treffneri ka-
suks otsustasin, aga eelkõige oli
mure linna valimises. Kuigi ma-
aelul on palju eeliseid, siis linna
tulekul oli tookord rohkem plus-
se. Ma tulin siia oma inimesi ot-
sima.

Ja leidsid?

Leidsin, ja ma olen selle eest
väga tänulik.

Tartus oled Sa päris mitmes kohas elanud. Kui Sa peak- sid nüüd valima ühe neist, siis millise sa valiksid?

Praegu elan kesklinna lähedal
ja see meeldib mulle. See, et ma

“

Treffneris olen
õppinud, et õpetajad
on ikkagi inimesed
ja siin on veel
mingid ägedad
isiksused taga, nad
on oma ala profid.

jõuan viie minutiga Kaubama-
ja juurde, on väga tore. Esimesel
aastal elasin Lõunakeskuse juu-
res ja seal oli ka päris hea, rahu-
likum. Kui olin korra juba ratta-
ga koju sõitnud, siis ilmselt linna
tagasi ei läinud ja see aitas õppi-
misele rohkem keskenduda.

FOTO: EKVILIBRIST

Mida Treffneri sulle viimase kolme aasta jooksul õpetan- ud on? Kas Sa arvad, et meie moto peab paika?

Ausalt öeldes on need viimased
kolm aastat keerelnud pigem Tar-
tu kui Treffneri ja koolielu ümber.
Võib-olla pole ma seda veel selgeks
saanud, aga põhikoolis olid õpe-

tajad rohkem õpetajad kui inimesed, kellel on elu ka väljaspool koo-
li. Aga Treffneris olen õppinud, et
õpetajad on ikkagi inimesed ja siin
on veel mingid ägedad isiksused
taga, nad on oma ala profid. Ise-
gi, kui mulle õppeaine ei meeldi,
siis inspireerib mind näiteks Hel-
gi Pähno vaimustus keemiast. Tore

on näha, et inimestele meeldib see, mida nad õpetavad.

Mida peaks iga treffnerist enne lõpetamist tegema?

Ma sain eile just hea õppetunni, sest mõistsin, et kui vähegi jaksu on, siis tuleks võtta kinni nendest privileegidest, mida HTG pakub ja kas või austusest õpetajate vastu õppida hästi. See on ka okei, kui alati ei jaksa. See on kõigest gümnaasium, terve elu on veel ees. Aga olge head õpetajate vastu ja praktilisest küljest on kooli katusel ka päris lahe käia.

Mida Sina arvad mentaliteedist „Treffner-ülikool-rikkaks”?

Treffner on küll hea hüppelaud, aga mida edasi teha, on ju täitsa enda otsustada. Kui keegi kasutab Treffnerit teena rikkaks saamisel, siis on ta sellest kaugel. Selleks peab ikka tööd tegema.

Kes Sulle Treffneri õpetajatest kindlasti meelde jäävad?

Helgi Pähno pühendumus oli imeiline ja mul oli nii kahju, et mind keemia üldse ei huvitanud. Seda oli tore vaadata, et keegi on nii üdini pühendunud. Kristiina Punga on kolme aasta jooksul avanud nii palju võimalusi. Need kinoskäigud on olnud ühed tippphetked, ka ERMi külastamine, kirjandusmuuseum. Nii tänuväärne on see, et ta otsib õpilastele kooliväliseid harivaid kogemusi. Muidugi ka mu UPT juhendaja Age Salo. Ta oli lihtsalt nii hea juhendaja. Ka kirjanduse ja eesti keele õpetajana on ta imeiline, tema tundi olen ma alati tahtnud minna, isegi, kui mul on olnud halb päev.

Mida Sa edasi plaanid teha?

Mul on välja kujunenud selline vastus kõigile, kes seda küsivad: ma

olen generatsioon Z - ärahellitatud lumehelbeke, kes ikka veel ei tea, mida ta elult tahab, aga sellest pole hullu, et ma ei tea. Üldiselt tahan ma reisida ja maakodus aega veeta, seal jäid enne gümnaasiumisse tulemist veel mõned asjad tegemata.

Kas Sina jääd Eestisse elama?

Jah. Ma väga hindan seda ümbrust ja eriti Võrumaad. Kindlasti võiks paar aastat välismaal elada, aga Eesti tundub olevat ideaalne paik. Pole looduskatastroofe, väike rah-

See on ka okei, kui alati ei jaksa. See on kõigest gümnaasium, terve elu on veel ees. Aga olge head õpetajate vastu ja praktilisest küljest on kooli katusel ka päris lahe käia.

vus, võiks saada päevaga kuulsaks, kui tahaks ning kui ei taha, siis saab paksu metsa erakuks minna. Eesti on koht, kus saab päriselt oma maja ehitada. Meil käib talus palju turiste Aasiast ja nad alati vaatavad siinseid kinnisvarahindu. Summad, mille eest saab siin osta krunni ja oma maja, saab seal osta vaid paar ruutmeetrit kuskil Hong Kongis. Hong Kongist tulnud turistid imestasid, et siin saab ise oma maja ehitada, seinu värvida ja et meil on selleks siin Eestis üldse ruumi.

KOLM KOHVIKUT, KUHU TARTUS PEAB MINEMA:

Karlova Kohv
Säde kohviteek
Koogipood Mandel

Milline on Sinu suhe võru keelega?

Ma arvan, et aina paremaks läheb. Ma olen üles kasvanud nii, et minuga pole võru keelt räägitud, aga vanemad põlvkonnad omavahel räägivad. Minu UPT oli seotud võru keele tõlkimisega ja seetõttu olen ma üha enam sellesse keelde kiindunud. Ma ei oska seda veel hästi, aga tahan saada osavamaks. Läbi võru keele tunnetan ma oma juuri paremini, eriti, kui keegi teadja seletab sõnade tausta.

Kas Sul on kellegagi võru keeles rääkida? Kas see on justkui stereotüüp, et noorematega võru keeles ei räägita?

Jah, ema ja isaga, kuigi nemad pole ka harjunud noorematega rääkima. Natuke on see justkui stereotüüp küll, sest nooremad pole alati võru keelest lugu pidanud. Vanematel on ka halbu kogemusi võru keelega, sest neid on nooruspõlves mõnitatud selle eest, et nad võru keelt räägivad. Minul on aga ainult head kogemused, sest tekib selline äratundmine, et oled oma inimene.

Mis loom Sa olla tahaks?

Ilmselt väga levinud vastus, aga kass. Keegi, keda lastakse tuppa ja kes saab teha inimesi õnnelikuks, aga vajadusel ka keegi, kes saab uttu tõmmata ja oma patareisid laadida. Lesiks kuuma müüri peal ja roniks puu otsa.

KESKKONNAKUU ETV2-S

MARI LEPP

Mai on ETV2-s keskkonna-kuu ja sel puhul näidati mitmeid rahvusvahelisi filme, mille tegevus leiab aset maailma eri paikades Põhja- Makedooniast Keeniani. Peale nelja filmi vaatamist võib tõdeda, et laias valikus leidub nii meeldivaid üllatajaid kui ka vähem huvitavaid filme.

„Kliimamuutus – faktid” (2019)

Inglise loodusuurija ja paljude loodussaadete tegija Sir David Attenborough kõneleb kliimasoojenemisest, arutledes sel teemal mitmete teadlaste, ametnike ning ka juba probleemi tõttu kannatavate inimestega. Tunniajase filmi luubi all on nii Maa päeva ajalugu, juba toimunud loodusõnnetused kui ka hetkevaade tulevikule.

Film oli küll konkreetne, aga kahjuks ei olnud filmis ühtegi vastuvaidlejat, mis oleks andnud ka teistsuguse vaatenurga ning ehitanud mõtlemapaneva konflikti.

Hinne: 4-

Iseenesest võib see olla heaks alguseks kliimamuutusega tutvumiseks kellelegi, kes sellest midagi ei tea, aga midagi uut ja põletavat see film välja ei toonud.

„Meemaa” (2019)

Rohkelt auhinnatud „Meemaa” räägib Põhja-Makedoonia mägismaal elavast Hatidzest, kelle päevad mööduvad vaikselt põlisel viisil mesilasi pidades ning voodihaige ema eest hoolitsedes. Kolme aasta

jooksul filmitud kaadrid maalivad kokku ühe aasta sealse elus, mille jooksul jõuab Hatidze naabriks olla lärmakas perekond seitsme lapse ja saja viiekümne lehmaga, kelle jaoks ei ole tasasel, loodusega tasakaalus eluviisil erilist väärtust.

Minu jaoks oli see film huvitav. Mõne arvates pelgalt keskkonnamaaline dokumentaalfilm näitas minu arvates ka suurepäraselt erinevate inimeste kultuuri ja ka kultuuritust. Omaette väärtus on sellel filmil ka kaunite looduskaadrite tõttu.

Hinne: 5-

Mulle endale meeldis, ent ei soovits seda igale vastutulijale.

„Lageraie – Euroopa hääbuvad metsad” (2018)

Informatiivne Galileo-sarnane film kirjeldab Rumeenia ürgmetsasid ja ka Skandinaavia metsasid ümbritsevat ohtu hävimise ees ülejäänud Euroopa puiduvajaduse tõttu. Metsaraie on osutunud tõsiseks probleemiks, millest räägitakse kohalike keskkonnakaitsjate, tarbijate ja puuettevõtetele.

Usutavasti on see film mõeldud rohkem lääneeurooplastele, keda see teema ka rohkem puudutab. Ma ei arva, et Eestis metsadega kõik hästi on, aga lugu ei olnud eriliselt silmiavav. ETV2 tahtis küllap eestlaste silmaringi avardada, aga kuna ei antud mingisuguseid lahendusi, jäin filmi lõpus ainult rahutult istuma.

Hinne: 3

See film lihtsalt ei vastanud ootustele.

Viimane valge (2019)

Selle kohta leiab Kirke Niinemetsa artikli jaanuarikuu Miilangust.

Loomade söömine” (2017)

„Loomade söömine” on lugu inimeste toidust. Loo jutustajad on karjakasvatajad, nii need, kes on intensiivse karjakasvatuse esindajad kui ka mahetootjad. Käsitletakse mitmeid küsimusi: miks on arenenud maailmas nii palju inimesi, kellel ei ole võimalust paremaks eluks ning miks ei ole talunikel võimalik pöörduda tagasi loomulikumale loomakasvatuse juurde.

See film oli arvatavasti mu keskkonnanakuu lemmikumaid. Mitmete tänapäeva „kas taimetoit või mitte midagi” arutelude kõrval on väga kõitev taoline teistsugusem ja kitsam, aga siiski valusam teema, mis puudutab igat tüüpi tarbijaid. Minu arvates oli see etem kui populaarne „Cowspiracy”, küllap paneb see inimesi hindama toitu ka rohkem mitte vaid kasvuhoonegaaside heite suuruse, vaid ka keskkonnamõjude põhjal.

Hinne: 5

Soovitan igale dokumentaal- ja keskkonnafilmliaustajale.

NB!

Mõned filmid on järelevaldatavad järgmisel aadressil:
<https://jupiter.err.ee/>

JÄÄR

21. märts - 19. aprill

Lõpuks ometi on kooliaeg läbi ja suvi algamas ning sel korral võib olla see Su unistuste suvi. Kartuses, et seegi suvi tuleb üksluine, hakka üles kirjutama kõike, mida soovid kindlasti ära teha. Nii ei jää miskit kahe silma vahele ning saad suve nautida täiel rinnal.

SÕNN

20. aprill - 20. mai

Sõbrad on ainukesed, kes Sind veel elus suudavad hoida. Väärtusta oma sõprussuhteid ning hoi neid, muidu võid hiljem vaevleda kaotusvõlu. Su poodlemistuhin on suur, aga hoi end tagasi, et vältida kogu oma raha tuulde loopimist.

KAKSIKUD

21. mai - 21. juuni

Sind on nurga taga ootamas suur ja uhke pidu. Vaata, et Sa sellest ikka viimast võtad, ära end tagasi hoi. Sinu püsimatuse võib sel suvel olla nii piin kui ka lunastus. Tee kõike, mida hing ihkab, aga ole ettevaatlik ümbruse ja inimeste suhtes - võid sattuda valede ja pettuste ohvriks.

VÄHK

22. juuni - 22. juuli

Pärast kooliaasta lõppu kahtled, mida nüüd edasi teha. Pea aga alati meeles, kui palju Sa ikka loodust armastad. Mine räägi mõne linnukesega, kallista puud, võta ette ja-lutuskäik rannaliival või metsas puude vahel. See teeb tuju koheselt paremaks.

LÕVI

23. juuli - 22. august

Sel raskel ajal, mil pead eemal olema oma sõpradest ja austajatest, ei ole Sul kahjuks võimalik näidata kõigile, kui võimas ja imeline isiksus Sa oled. Selle asemel kasuta seda aega ära tegeledes iseendaga, mõeldes oma tulevikule või premeerides end mõne maitsva šokolaadiga.

NEITSI

23. august - 22. september

Pead leppima kurva tõsiasjaga, et Eesti suvi pole ideaalne. Kindlasti tuleb vihma ning jaanipäev on taaskord ebameeldivalt jahe. Kuid ei tasu veel meelt heita, tuleb lihtsalt hallideks päevadeks valmis olla. Mida rohkem halli, seda enam naudid üksikuid palavaid ja päikesepaistelisi päevi. Võta päikest ja viibi õues, ent ära unusta päikesekaitsekreemi kasutada!

KAALUD

23. september - 22. oktoober

Satud suvel Härmast mööda kõndima ning meenutad, kuidas tädi tahtis sind Härmasse meelitada, sõbrad aga käskisid Treffnerisse minna. Kõiki ei saagi õnnelikuks teha!

SKORPION

23. oktoober - 21. november

Ole ettevaatlik ning tähelepanelik oma ümbruse suhtes. Jaanipäevaeelseid sisseoste tehes võid poeriulite vahel ootamatult Uvega kokku põrgata. Selleks ajaks on aga etiketiõpetuses õpitud viisakusreeglid ammu ununenud. Ole kokkupõrkeks valmis: istudes hoi selg sirge ja ära oma tegemistega kuhugi kiirusta.

AMBUR

22. november - 21. detsember

Et kooliga seotud mõtetest lah-
ti saada, pead koolist füüsiliselt eemal saama. Põgene võimalikult kaugemale: vanavanemate juurde maale, ringreisile mööda Eestit või lausa Toscana oliivipuude varju. Vaid nii võid tunda end rahuliku ja õnnelikuna ning naasta kooli puhanult, valmis uuteks raskusteks. Avastad siiski järgmisel kooliaastal, et valmisolek oli vaid lühiajaline pettekujutelm.

KALJUKITS

22. detsember - 19. jaanuar

Ära unusta, et mõnikord tuleb ka tööst puhata. Pole tarvis kohe pärast viimast koolipäeva muruniidukit välja ajada või kohvikusse tööle minna. Leia pisut aega iseenda jaoks ja tegele sellega, mille jaoks Sa varasemalt aega pole leidnud. Õpi mängima uut pilli, tegele nuputamisülesannetega, lahenda ristsõnu või vaata läbi kümneid uusi seriaale.

VEEVALAJA

20. jaanuar - 18. veebruar

Võta pea ometi pilvedest välja, ega need lennukid niikuinii veel ei lenda. Suvi on mõeldud ikka selleks, et saaksid veeta väheke kvaliteetaega kallimatega. Võta ette telkimisretk või matk kodumaa metsades, see tuleks kasuks Su tervisele ja hoiaks mõtted puhtana.

KALAD

19. veebruar - 20. märts

Koolikohustused on möödas, nüüd saad Sa tagasi oma maailma pageda. Otsi sahtlipõhjast välja oma lemmiktee, riulist mõni hea raamat või film ja naudi suve nii, nagu vaid Sina oskad. Sa ju tead, kuidas oma meeltele puhata lasta - sel suvel on selleks just kõige sobivam aeg.

ELUTARKUSED KÕIGE TARGEMATELT

M.Hildebrandt, kuuldes õpilasi TikTokist rääkimas: „Mis te ütlesite, et lõunasöögiks on Tic Tacid?”

M.Reemann: „Mõnikord on ikka vaja kedagi kasti lüüa.”

U.Saar: „Seda vanainimeste asja härmakatega EI TEE!”

E.Paap: „Sopranid laulavad nüüd sabaga.”

K.Orav-Puurand: „Avage lehekülj 9. Kas pole mitte tore lehekülj? Teie reaktsioonid on küll adekvaatsed.”

P. Beier: „Öökulli liha on halb, halva maitsega.”

T. Jürgenstein: „Pessimist ütleb, et enam halvemaks minna ei saa, optimist ütleb, et saab küll.”

Marcus Hildebrandt: „You will die in my lesson.”

Madis Reemann: „Jagatud rõõm on kahekordne mure.”

A.Külter: „Matemaatikud on nagu Apple. Täpselt nagu Apple tahab kõigist erineda, tahavad ka matemaatikud olla erilised.”

Ü. Roostoja: „Taandrida is the best.”

S. Oks: „Kas sa tead, mis vahe on viiulil ja tšellol? Tšello põleb kauem. Aga kontrabass põleb veel kauem, sellest saab sooja juba.”

S.Kaarna: „Teie olete siis loodusklass, ehk et füüsikat ei oska ja raamatuid ei viitsi lugeda.”

Madis Reemann: „Ma pole kuri, ma olen rõõmus sadist.”

LUULE

Anonüümne (I)

00:00
kull kull
pole me hull
ei tee me pudelile null kull

Kärg Valner, 10. e

Terve elu mängime ühte mängu
Terve elu kirjutame ühte luuletust
Terve elu koome ühte salli
Terve elu loome ühte mustrit
Terve elu hoiname üksteist
Terve elu otsime üht, teist
Terve elu pajatame ühte lugu
Tervest elust jääb maha ehk üks märk
Ka mul on üks lugu
Ja tean, et Sul on üks lugu
Küll see on üks ilus lugu

Pisaraõnn
Anonüümne (II)

Vesi silmis
on kui klaas
puruneb, siis
killud maas.
Vesised küll,
ent valusad
ära puutu
haiget saad
või puruned Sinagi
nõnda kilde levitad.
Ole mureta,
killud toovad õnne,
kui puruned,
kukub õnn Sul sülle.